GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **N^ro. 117.** 13. Października 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

Uroczystość Imienin N. Cesarza i Króla, naszego nayniłościwszego Pana, w dniu 4. b. m. przypadłych, obchodzono tu stósownie do Naywyższéy woli bez wszelkiéy okazałości, ale zato z tym większym udziałem wiernych Jego poddanych. Wszystkie Władze cywilne i woyskowe i publiczność wszelkiego stanu, zebrani licznie na Nabożeństwo odprawione w tuteyszym Archikatedralnym kościele, łączyli gorące modły swoie do Króla Królów o iak naydłuższe życie i powodzenie naylepszego Monarchy z modłami Kościoła, a widoczne rozrzewnienie każdego w szczególności, świadczyło naylepiéy o niepodzielonych uczuciach.

C. K. Rząd kraiowy przez posunienie Walentego Schimetzka uwolnione mieysce Gubernialnego Koncepisty, nadał Antoniemu Reiss, Konceptowemu Praktykantowi.

Odebraliśmy tu wiary godne doniesienia, że w miasteczku Trembowli, w Cyrkule Tarnopolskim, usłyszano d. 28. Września o godz. 10, min. 15, w wieczór, w górnéy warstwie atmosfery, podczas pogodnego nieba i zupełnéy ciszy, gwałtowny szum podobny do biiących fali na morzu; potém nastąpił łoskot podziemny, do huku dział i grzmotow podobny, a na końcu w kierunku od Zachodu ku Wschodowi, silne trzęsienie ziemi kilkanaście sekund trwaiące, wszakże bez żadnego uszkodzenia domów lub zrządzenia iakiéy innéy szkody.

— Z Wiednia d. 2. Października. —

Jego Cesarska Mość napisał własnoręcznie do Hrabiego Franciszka Zichy-Ferraris w sposobie następuiącym:

»Kochany Hrabio Zichy!«

»Dzielę szczérze stratę, którąś WPan i iego rodzina w osobie iego oyca poniosły. W długim i zaszczytnym zawodzie znałem go iako wiernego i gorliwego Urzędnika Stanu.«

»Życzę sobie iego pamięć uczcić w potomkach i mianuię WPana Starostą Komitatu Raabskiego, którymeś WPan z Moiém zarządzał [illegible]em, nadaiąc oraz WPanu godność Radcy taynego z uwolnieniem od taxy.«

»Wiedeń, d. 30. Września 1826.«

»FRANCISZEK.«

N. Pan naywyższym Swoim listem Gabinetowym z d. 29. Września do C. K. pierwszego W. Ochmistrza, Xięcia na Trautmansdorfie Weinsberga, raczył C. K. W. Burgrabiego w Czechach Hrabiego Franciszka Kolowrat, mianować C. K. Ministrem Stanu i Konferencyi i powierzyć onemuż oraz kierowanie Wydziałem politycznem w C. K. Radzie Stanu i Konferencyi.

Dnia 5. Października obchodziła ta Stolica a z nią i cała Monarchiia wielkie Święto Imienin naszego nayłaskawszego Monarchy z cichą uroczystością, tém szczéréy, że wierni mieszkańcy po szczęśliwie upłynionych dniach nayglębszego smutku widzą pośród siebie wyproszonego u Niebios Oyca swoich ludów z ustalonem na nowo zdrowiem, a otoczonego licznem kołem dostoynych krewnych. Wyraz serca naywiernieyszey miłości poddanych i nayszczérszéy przychylności obiawiał się przez Nabożeństwo, gorące modły o dalsze utrzymanie nayukochańszego Monarchy i przez różne czyny ludzkości. Uczucia te rozlały się w głośną radość, gdy wieczorem w teatrach przy szczególném oświeceniu zewnętrznem teatrów, odśpiewano pieśń ludu Austryiackiego, przyczém uczucia wszystkich zamieniły się w uczucie iednego: »**Boże zachoway Cesarza Franciszka!**«

Za naywyższém Rozkazem przywdziewa Dwór od dnia dzisieyszego (6.) żałobę po byłéy Królowéy Szwedzkiéy, Fryderyce, Dorocie Wilhelminie, i nosić będzie takową przez 18 dni z odmianą, mianowicie: pierwsze dziesięć dni, to iest, od dnia 6. do 16. Października włącznie grubą, i ostatnie dni 6, t. i. włącznie aż do d. 21. Paźd. półżałoby.

Gazeta Preszburgska z d. 26. Wrzesnia zawiéra, co następuie:

Poselstwo przez Stany wypracowane i iako Odpowiedź na naywyższą Rezolucyią z d. 23. z. m. Izbie Magnatów w d. 20. t. m. przesłane, zo-

)(

stało przez Izbę tę na posiedzeniu 148mém, w d. 21. wniesione na obrady, po ukończeniu których zalecono Protonotaryiuszowi Woiewódzkiemu ułożyć osobne Poselstwo na posiedzenie dnia następuiącego z postrzeżeniami Izby Magnatów. Z tey przyczyny Zastępca Król. rozwiązał posiedzenie Stanów na dzień dzisieyszy zapowiedziane.

Dnia następuiącego, (22.) Poselstwo to odczytano w Izbie Magnatów, a po nieiakich odmianach i dodatkach przesłano takowe Stanom przez umyślną do tego Deputacyią. W téyże Izbie toczyły się także rozprawy nad Poselstwem Stanowém względem Neogradzkiego Komitatu, i takowe w sposobie potwierdzaiącym, atoli z niektóremi odmianami, przez Poselstwo na pismie Stanom odesłano.

Na posiedzeniu témże Stanów ogłoszono dokument, ofiaruiący przez Hrabiego Władysława Festetics podarek dla maiącéy być utworzonéy Akademii Węgierskiey 10,000 ZR. w M. K., iakoteż onegoż oświadczenie: że Hrabia przez zmarłego oyca swoiego w roku 1802 na dwa mieysca dla Węgrzynów w C. K. Akademii Inżynierów w Wiedniu tymczasowie, póki nie będzie Akademia Ludwika w Węgrzach zaprowadzoną, utworzone, przeznaczonych 40,000 ZR. w bankocetlach, zamienił w 50,000 ZR. w M. K. Na zakończenie dnia dzisieyszego połączyły się obiedwie Izby na wspólne posiedzenie, na którém nową Rezolucyią Królewską (*Benigna Resolutio Regia in objecto conscriptionis Regnicolaris*) względem wprowadzenia konskrypcyi w celu przedsięwzięcia na przyszłość uregulowania kontrybucyi, datowanéy w Weinzierl d. 13. Września 1826, przeczytano i wydrukować nakazano.

Na 150tém posiedzeniu Stanów w d. 23. z. m. wniesiono Poselstwo względem Neogradzkiego Komitatu dniem wprzód przez Izbę Magnatów odesłane i takowe iednogłośnie przyięto. Poczém odczytano proiekt do przełożenia w téy mierze N. Panu, i gdy takowy został potwierdzony, odesłano go Izbie Magnatów, gdzie go równie odczytano i przyięto. Gdy także list funduszowy Hrabiego Władysława Festetics ogłoszony na dniu wczorayszym w Izbie Stanów i w Izbie Magnatów ogłoszono i uchwalono, by takowy w osobném przedstawieniu Seymu N. Panu do zatwierdzenia przełożyć i wymienić także inne składki uczynione dla maiącego się utworzyć Towarzystwa uczonego Węgierskiego, wezwane zostały Stany połączyć się z Izbą Magnatów, gdzie powyższe na czysto odpisane przedstawienie Seymu do N. Pana ieszcze raz w obu ięzykach odczytano, podpisano i zapieczętowano, i na tém skończyło się posiedzenie. Po ukończeniu tegoż posiedzenia, wyiechał znowu Arcy-Xiążę Palatyn z południa o godzinie 2 do Wiednia. (*G. Wied*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugaliia.

Podług wiadomości z Lizbony z d. 9. z. m. okręt Angielski, Ganges, z Posłem Sir Robertem Gordon, odpłynął do Rio de Janeiro.

Dnia 7, t. m. aresztowano dwóch Oficerów z prowincyi Tras-os-Montes, którzy się ukrywali w klasztorze Ś. Franciszka. Znaleziono przy nich buntownicze odezwy i instrukcyie do rozpoczęcia rewolucyi w téy Stolicy; mieli także dużo złota przy sobie. Odprowadzono ich do zamku Śgo. Jerzego. (*G. Wied.*)

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Gazeta nadworna donosi teraz o mianowaniu Jeneralnego Solicytatora: Sir J. Singleton Copley (na mieyscu Lorda Gifford), *Master or Keeper of the Rolls and Records* Sądowéy Kancelaryi (*Custos Rotulorum*).

Wydział do rozdawania dobrowolnych darów pomiędzy robotników fabrycznych nie maiących sposobu do życia, niezmordowany w swoiey pracy używa wsparcia Rządu, który i teraz dał 30 tysięcy fun. szt., co iednakże nie ma być formalnie ogłoszoném.

Gazety Angielskie donoszą z listu pewnego podróżnego na okręcie Emelina, płynącym z Nowego Yorku do Havre, że w Nowym Yorku dowiedziano się w d. 27. Sierpnia, iż korpus woyska Hiszpańskiego 5 do 6000 ludzi wylądował pod Panuco, na brzegach Mexykańskich. Flota, która to woysko wysadziła, stała blisko brzegów. Piszący list wspomniony, dodaie, że pogłoska, która się rozchodzi, łączy inne fakta do tey wiadomości, których ón nie chce powtarzać. Na tę wiadomość, odebrała iedna korweta rozkaz wyyść niezwłocznie pod żagle z Nowego Yorku do Mexyko.

Globe and Traveller nie znaydnie nic niepodobnego do prawdy w wiadomości o wylądowaniu Hiszpanów w Mexyku; lecz tylko liczbę woyska ma za przesadzoną. Kuryier podobnież się wyraża o téy wiadomości. (*G. Wied.*)

Francyia.

Podług zapewnienia Gwiazdy miał Dwór powrócić z St. Cloud do Paryża, nie w d. 11., lecz w d. 8. Października. — Odebrano wiadomość, że Delfin w podróży swoiey w celu czynienia obrotów woyskowych przedsięwziętéy, d. 23. z. m. był w Nancy, a d. 24. w Lunevillu.

Ci żołnierze woyska, którym czas służby kończy się i którzy w d. 1. Grudnia otrzymać

maią dymissyie, maią powrócić do domu, skoro ukończą się ćwiczenia woyskowe poiedynczych pułków. Przez tę operacyią istotny stan pułków w lekkiéy piechocie zredukuie się na 800 ludzi, a w pułkach liniowych na 1200.

P. Olfers, Sprawuiący interesa Dworu Pruskiego w Brazylii, przybył do Paryża, i zamyślał niezwłocznie wyiechać do Londynu, zkąd wsiędzie na okręt, i popłynie do Rio de Janeiro. Poseł Francuzki P. Gabriac miał także niebawem wyiechać do Brazylii.

W d. 14. Września doświadczano znowu w Marsylii, czyliby nie można fregaty egipskiéy, od d. 19. Sierpnia na boku leżącéy, spuścić na morze. Już blisko 30 stóp posuniono ią w wodę, gdy się złamał tylny tram na dnie, i okręt tyle wody naciągnął, iż zaniechano roboty i musiano czterech pomp użyć.

Od kilku miesięcy w skutek wielkiéy posuchy panuie w Gravelingen i Dunkercke niebezpieczna gorączka, która tak z osób cywilnych iak i woyskowych wiele ludzi sprzątnęła. Minister woyny, który na północy Państwo obieżdżał, przeznaczył załogom obu miast, iakoteż przychodzącym do zdrowia, na miesiąc porcyię wina. (*G. Wied.*)

Włochy.

Z Rzymu donoszą pod d. 9. Września: Na podworzu klasztoru Franciszkanów S. Pietro di Montorio była tak zwana mała świątynia di Bramante, którą w roku 1500 Ferdynand Austryiacki, Król Hiszpański, w mieyscu, na którém Xiążę Apostołów został ukrzyżowany, kazał wybudować. Ten piękny, ważny pomnik ucierpiał wiele przez czas i powietrze. Jego Cesarzowiczowska Mość Arcyxiążę Rudolf Kardynał Arcybiskup Olomuniecki, Tytularz Kościoła S. Pietro, przesłał Kardynałowi Galeffi 1000 szkudów na potrzebną reparacyią i upiększenie tego pomnika.

Z Bolognii donoszą pod d. 19. Września:

Pod d. 16. ogłoszono tu wyrok Kommissyi specyialnéy dla czterech Legacyi w Rawennie pod d. 11. t. m. wydany, przyrzekaiący 10,000 szkudów temu, który odkryie sprawcę lub wspólników zabóyczego napadu na osobę Kardynała Rivarole w Ravennie, a nawet gdyby sam był zabóycą, lecz tego, co go do téy zbrodni naiął, lub ten naiętego zabóycę doniósł, i takie stawił dowody, iżby na zwyczayną karę mógł być skazany, oprócz nagrody pieniężnéy, zapewnione ma zupełne darowanie kary i pozwolenie opuszczenia Państwa Papiezkiego. Co się dotycze sprawców lub wspólników zabóystw przez innych taiemnych sekt członków popełnionych, tedy pierwszy, który doniesie sprawców lub wspólników, otrzyma nagrody 3000 szkudów, i imię iego będzie zataione. (*G. Wied.*)

Szwaycaryia.

Na dniu 2. z. m. Sąd Appellacyyny wydał następuiący wyrok w sprawie Kellera: 1) Akta są zupełnie obiaśnione, iednak z tém postrzeżeniem, że niektóre punkta ieszcze nie wykryte, których wykrycia można było sobie życzyć, lecz bliższemu śledztwu onych wcześnieysze ogłoszenie aktów przez P. Escher przeszkodziło. 2) Że ztąd nie może być żadna skarga kryminalna w odniesieniu się do Sołtysa Kellera śmierci przeciwko oszustom wniesiona, atoli ci z powodu fałszywych zeznań skazani na koszta. 3) Że obwinieni PP. Pfyffer i Corragioni wolni są od wszelkiego oskarzenia.

Dla udoskonalenia systematu nowéy handlowéy drogi do Włoch, która dla zabezpieczonéy żeglugi często przez niedostępne iezioro Wallen przerywaną bywa, ma być teraz założona droga wzdłuż lewego brzegu tego ieziora. W téy mierze utworzył się Związek, który za przyzwoleniem i wsparciem, iednakże bez kosztów Rządu, naypotrzebnieysze dzieło wykonać zamyśla na akcyie za pobieraniem umiarkowanéy opłaty drogowéy. Koszta nie będą przewyższać summy 100,000 ZR. (*G. Wied.*)

Daniia.

Pod dniem 26. Kwietnia zawarty został w Washingtonie między Daniią a Ziednoczonemi Stanami Ameryki północnéy Traktat przyiaźni, handlu i żeglugi, podług którego obadwa narody uważać się chcą iako naywięcéy sprzyiaźnione.

W dniu 8. Sierpnia wystawiono na wyspie Foehr pomnik na pamiątkę bytności Króla w roku 1824, który przez Jeneralnego Superintendenta Adlera uroczyście poświęcony został. Zasługuie na uwagę, iż od Waldemara III., żaden z Duńskich Królów téy wyspy nie zwiedzał.

Pisma publiczne donoszą z Kopenhagi z d. 5. Września:

Na tuteyszych warsztatach panuie wielka czynność, i trudnią się budową dwóch okrętów liniowych o 50 działach, iednéy fregaty o 50, i dwóch brygów o 16 działach.

Jako dochód Duńsko-Wschodnio-Indyyskich osad, odebrał Rząd 160,000 piastrów, które posłane być maią do Londynu na wypłacenie kapitału i procentu pożyczki.

Uważano, iż od roku 1819 ani ieden okręt Hiszpański nie przeszedł Sundu.

Z tamtąd d. 16. Września.

Pełnomocnicy spekulantów zbożem, piszą z Aar-

hous: od kilku dni zakupuią mocno zboże, szczególniéy owies, którego beczkę płacą po 21 grzywien. Od kilku tygodni nie mogliśmy tu na potrzebę dostać masła, które także zakupiono i z kraiu wysłano. *(G. Wied.)*

Szwecyia i Norwegia.

List z Krystyianii z d. 31. Sierpnia donosi: Na wiosnę tegoż roku, iak wiadomo, za pośrednictwem Rządu naszego zawarty został Traktat graniczny między Norwegiią a Rossyią, tak dawno upragniony. Chodziło naywięcéy o to, aby w tak zwanych wspólnych obwodach (Falleds Distrikts) zapobiedz przyszłym nieporozumieniom. Król nasz umocował swego Posła na Dworze Rossyyskim, Barona Palmstjerna, a Cesarz Jegomość Rossyyski swego Ministra Spraw Zewnętrznych, Hrabiego Nesselrode, do zawarcia Konwencyi, która w d. 14. Kwietnia (2. Maia) w Petersburgu przyszła do skutku. *(G. Wied.)*

Niemcy.

Gazeta w Karlsruhe wychodząca donosi z d. 25. z. m.: że w Luzyiannie umarła N. Fryderyka, była Królowa Szwedzka.

W iesieni zbierze się blisko Hanoweru korpus woyska dla ćwiczeń, i składać się będzie z sześciu bateryy, każda po 6 dział, pułku gwardyi kirysyierów, pułku gwardyi huzarów, trzeciego i czwartego pułku huzarów, pułku grenadyierów gwardyi i z pierwszego, drugiego, trzeciego, czwartego i piątego pułku piechoty. Korpus ten ściągnie się d. 30. Września, i będzie pod rozkazami Jenerała piechoty Hrabiego Alten.

Do Frankfortu nad Menem nadeszło dotąd na iarmark 4,500 balów bawełny, naywięcéy z Państw Austryiackich. Tuszą sobie nadzieię, że iarmark Lipski będzie dobry. Między przybyłemi tamże kupcami iest naywięcéy Ormian, którzy znaczną ilość towarów kupić zamyślaią.

(G. Wied.)

Prussy.

Tayny Radca Rządowy Witzleben, iako nadzwyczayny pełnomocnik Rządu przy Uniwersytecie Hallskim, wydał uwiadomienie, podług którego z powodu w tamecznym Uniwersytecie między częścią uczniów, szczególniéy w tém półroczu ponawiaiących się czasami: prostactwa, nieprzyzwoitości, dzikości, iakoteż połączonych z temiż przeciwnych prawu czynności i kary godnych występków, Ministeryium Spraw Duchownych, oświecenia i Spraw lekarskich zaleca:

Każdemu nieobyczaynemu uczniowi, po ukaraniu onegoż, lub przed tém i bez tego będzie matrykulacyia odebraną, i Władza Policyyna wezwana dla oddalenia onegoż. Daléy odtąd, w końcu każdego półrocza podawany będzie zupełny wykaz wszystkich tych uczniów, którzy nieobyczaynością w upłynionym półroczu odznaczyli się, i takowy przez wspomnione Ministeryium przesłany zostanie Konsystorzom szkolnym, Kollegiom prowincyynym, Rządom i Kommissyiom examinacyynym z zaleceniem, by takowych uczniów nie dopuszczały do examinu, ni też onych umieszczały, iakoteż każdy, który się poświęca umieiętności prawa cywilnego lub administracyi, będzie doniesionym dotyczącemu się Ministeryium. Nakoniec ściśle zachowywane będą przepisy, aby obyczayne postępowanie każdego razu w świadectwach przy wyyściu, dokładnie i bez pobłażania wyrażone było. *(G. Wied.)*

Rossyia.

W d. 1. Września NN. Państwo Cesarz Jmć i Cesarzowa Jmć Alexandra Feodorowna przenieśli mieszkanie swoie z domu Hrabiny Orłow do pałacu Mikołajewskiego w Kremlinie. NN. Cesarstwo Jchmość i wszystkie Członki rodziny Cesarskiéy pożądanego doznaią zdrowia.

Ukazem do Senatu z dnia 3. Września nastąpiła łaska dla wszystkich spiskowych w tym sposobie, że wskazani na całe życie do robót, ponosić będą tę karę tylko lat 20; osądzeni na lat 20, tylko lat 15; na lat 15, tylko lat 10; na lat 12, tylko 8; na lat 10, tylko 6, na lat 8, tylko 5 lat; na lat 5, tylko 3 lata; na lat 2, tylko rok; poczém wysłani będą do osad Sibirskich. Spiskowi wysłani na Sibir na czas nieoznaczony, tylko lat 20 tamże zostawać będą.

Jenerał piechoty Xiążę Wołkoński otrzymał od Cesarza pensyią 50,000 rubli i bardzo pochlebny list, który wyraża toż przyiaźne zaufanie, iakie miał wiekopomnéy pamięci Cesarz do Xięcia.

Eskadra Rossyyska, która nieiaki czas stała pod Helsingoer w Sundzie, złożona z 3 liniiowych okrętów, 7 fregat i 1 korwety, po przybyciu do niéy w d. 11. Września statku pocztowego, przepłynęła w d. 12. po pod Kopenhagę, udaiąc się na morze wschodnie. *(G. Wied.)*

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest Ner. 41. Rozmaitości.)

Redakcyia Jozefa Bensy; Drukiem Piotra Pillera.